

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

ROK SZKOLNY 2022/23

Zespół Szkół Mechanicznych nr 3

im. gen. Władysława Sikorskiego

Założenia Wewnętrznszkolnego System Doradztwa Zawodowego

Wewnętrznskolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań mających na celu właściwe przygotowanie uczniów do podejmowania trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych. WSDZ ma na celu z jednej strony kształtowanie świadomości własnych predyspozycji, talentów, mocnych i słabych stron oraz rozwój zainteresowań i pasji. Z drugiej zaś strony ma za zadanie nauczenie praktycznych umiejętności takich jak: poszukiwanie pracy, autoprezentacja, podejmowanie racjonalnych decyzji czy pracy w zespole. Dodatkowo system doradztwa powinien rozwijać u uczniów potrzebę ciągłego doskonalenia kompetencji i kwalifikacji, zdobywania nowej wiedzy i umiejętności, czyli kształtować nawyk tzw. uczenia się przez całe życie, które obecnie, w tak dynamicznie zmieniającym się świecie, staje się warunkiem niezbędnym do zdobycia satysfakcjonującej pracy oraz utrzymania zatrudnienia.

Wewnętrznskolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) to dokument, który zawiera informacje o wszystkich działaniach podejmowanych przez szkołę, aby wspomóc ucznia w świadomym planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, uwzględniając jego mocne strony, zainteresowania, umiejętności i predyspozycje zawodowe. WSDZ jest częścią planu wychowawczego szkoły i włączony jest do Statutu szkoły. System ten określa role i zadania nauczycieli, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty oraz metody pracy. Wewnętrznskolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej nie jest jednorazowym wydarzeniem, a długotrwałym procesem stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych przez całe życie. Ważne jest więc stworzenia takiego systemu wspierania uczniów w procesie doradztwa zawodowego, który będzie łączył te wszystkie elementy w spójną całość, stanowiąc realną pomoc dla młodzieży w ich wyborach edukacyjnych i zawodowych, dla ich rodziców - we wspieraniu i motywowaniu dzieci do zdobywania wykształcenia i zawodu - oraz dla całej kadry dydaktycznej, która będzie mogła prowadzić skoordynowane i zaplanowane działania doradczo-wychowawcze. WSDZ tworzą wszyscy nauczyciele i specjaliści pracujący w danej placówce. W działania wspierające mogą się włączać różnego rodzaju instytucje z otoczenia edukacyjnego oraz społeczno-gospodarczego, takie jak poradnie psychologiczno-pedagogiczne, inne szkoły, fundacje, przedsiębiorcy itd.

WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową:

- **z uczniami** w zakresie m.in. wspierania w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej, planowania kariery edukacyjno-zawodowej oraz udzielania wszelkich informacji na ten temat,
- **z rodzicami** w zakresie m.in. wspierania podczas wyboru przez ich dziecko ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej,
- **z nauczycielami** w zakresie m.in. udzielania im wsparcia w planowaniu i realizacji Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Wewnętrznskolny System Doradztwa Zawodowego jest spójny ze Statutem oraz innymi dokumentami wewnętrznymi Zespołu

Szkół Mechanicznych nr 3 w Krakowie.

Obejmuje on ogół działań mających na celu właściwe przygotowanie uczniów do świadomego, samodzielnego planowania własnego rozwoju edukacyjno-zawodowego oraz podejmowania decyzji w oparciu o znajomość własnych zasobów, wiedzę dotyczącą branżowego rynku pracy oraz możliwości, jakie daje funkcjonujący w Polsce system edukacyjny.

I. Podstawy prawne Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

- Ustawa o systemie oświaty z dnia **7 września 1991r.** (Dz. U. 2018, poz. 1457 ze zm.),
- Ustawa Karta Nauczyciela z dnia **26 stycznia 1982r.** (Dz. U. z 2018 r. poz. 967),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **7 lutego 2012 r.** w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. 2012, poz. 184 ze zm.),
- Ustawa z dnia **22 grudnia 2015r.** o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2016, poz. 64 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **13 grudnia 2016 r.** w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. 2016, poz. 2094),
- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia **14 grudnia 2016r.** (Dz. U. 2017, poz. 59 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **9 sierpnia 2017 r.** w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017, poz. 1591 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **10 stycznia 2017 r.** w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. 2016, poz. 89 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **13 marca 2017 r.** w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2017r, poz. 622),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **31 marca 2017r.** w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. 2017, poz. 860 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **24 sierpnia 2017r.** w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. 2017, poz. 1644),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **30 stycznia 2018 r.** w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **16 sierpnia 2018 r.** w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018, poz. 1675),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **12 lutego 2019 r.** w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019, poz. 325),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **15 lutego 2019r.** w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 316),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **19 marca 2019r.** w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 652),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **16 maja 2019r.** w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991),
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia **24 stycznia 2020 r.** w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P., z 2020 poz. 106). (M.P., z 2020 poz. 106).

W trakcie wdrażania WSDZ będzie dokonywana aktualizacja i uzupełnianie zestawienia aktów prawa do stanu obowiązującego w przypadku ich zmiany w trakcie obowiązywania Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

II. Cel doradztwa zawodowego w branży mechanicznej, motoryzacyjnej, elektroniczno-mechatronicznej, teleinformatycznej i transportowo-spedycyjnej

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w branży mechanicznej, motoryzacyjnej, elektroniczno-mechatronicznej, teleinformatycznej i transportowo-spedycyjnej mają na celu:

- rozwijanie motywacji do budowania własnej kariery zawodowej związanej z branżą poprzez planowanie ścieżki kariery: Indywidualny Plan Zawodowy,
- rozwijanie świadomości własnego potencjału zawodowego, zainteresowań, preferencji i predyspozycji zawodowych oraz ich wpływu na dokonywane dalsze wybory edukacyjno-zawodowe,
- nabycie wiedzy na temat poszerzania kwalifikacji branżowych oraz roli dodatkowych uprawnień w wybranym zawodzie,
- poszerzanie zasobu wiedzy na temat możliwości zdobycia branżowego doświadczenia zawodowego w trakcie nauki,
- sukcesywne zwiększanie świadomości budowania własnej przydatności zawodowej,
- w sytuacji nietrafnego wyboru zawodu rozwijanie umiejętności radzenia sobie z koniecznością dokonania ponownej decyzji

edukacyjno-zawodowej.

III. Cel doradztwa zawodowego w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3

Ogólny:

Doradztwo edukacyjno-zawodowe realizowane w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3 ma na celu kompleksowe przygotowanie uczniów do podejmowania trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, do planowania własnej kariery edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem predyspozycji, zainteresowań i talentów oraz do ciągłego doskonalenia kwalifikacji i kompetencji, tak by odpowiadały na wyzwania współczesnej gospodarki i potrzeb społeczeństwa.

Cele szczegółowe:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;

2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, poza formalnego i nieformalnego;

3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

IV. Charakterystyka szkoły

W Zespole Szkół Mechanicznych nr 3 mieści się Technikum Mechaniczne nr 17 oraz Szkoła branżowa I stopnia, w których kształci się ok.800 uczniów w następujących zawodach: technik pojazdów samochodowych, technik mechatronik, technik informatyk, technik programista, technik mechanik lotniczy, technik lotniskowych służb operacyjnych, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych.

Zatrudnionych jest ponad 60 nauczycieli przedmiotów ogólnych i zawodowych, pedagog, psycholog oraz doradca zawodowy- w wymiarze 0,5 godz/tyg. Doradztwo zawodowe realizowane jest w Szkole branżowej I stopnia w wymiarze 10 godzin w cyklu kształcenia (klasa III). W szkole realizowane są następujące dodatkowe projekty w obszarze doradztwa zawodowego, rozwoju kariery i praktycznej nauki zawodu:

1.Erasmus+ Hiszpania Projekt „Mechaniczna rewolucja – innowacyjne technologie w praktycznym szkoleniu zawodowym” realizowany w ramach praktyk/staży dla uczniów kształcących się w zawodach technik mechanik lotniczy, technik mechatronik i technik informatyk. Projekt przewiduje dwutygodniową mobilność dla czterech grup uczniów, w sumie 64 uczniów. W ramach mobilności grupy wyjeżdżają do Sewilli i Malagi. Partnerem jest firma Euromind.2.

2. Małopolska Chmura Edukacyjna Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów kształcących się w szkołach

zawodowych.

3. „Kurs programowania i obsługi Arduino”, „Montaż i uruchamianie układów elektropneumatycznych”, „Budowa modeli pojazdów samochodowych z wykorzystaniem LEGO Mindstorms”- w ramach projektu współfinansowanego przez UE „Centrum Kompetencji Zawodowych w branży mechanicznej”.

4. Program Kultura bezpieczeństwa- mający na celu promowanie idei bezpiecznej pracy w przyszłym życiu zawodowym, wskazanie zagrożeń występujących w środowisku pracy, a także podniesienie poziomu wiedzy w zakresie obowiązujących przepisów prawa pracy.

5. Projekt „Lekcje z ZUS” -informacje nt. jak działa polski system ubezpieczeń społecznych, jakie są rodzaje świadczeń z ubezpieczeń, od czego zależy wysokość emerytury oraz jakie warunki należy spełnić, aby otrzymać rentę z tytułu niezdolności do pracy, jak opłacać składki przy prowadzeniu firmy.

6. Branżowe Symulacje Biznesowe Revas- gry edukacyjne, w których uczniowie zakładają i prowadzą wirtualne firmy.

7. Szkolna Internetowa Gra Giełdowa-projekt umożliwiający zdobycie umiejętności analizowania danych i sytuacji na rynku, podejmowania decyzji finansowych oraz pracy w grupie.

8. Program Otwarta Firma- spotkania z przedsiębiorcami, wzbogacenie oferty edukacyjnej o zajęcia przygotowujące uczniów do planowania ścieżki edukacyjnej.

9. Dzień przedsiębiorczości-poprzez udział w programie uczniowie mają możliwość: odbycia jednodniowej wizyty w wybranym miejscu pracy weryfikującej plany edukacyjne, zweryfikowania swoich wyobrażeń o wymarzonym zawodzie, pozyskania informacji o wykształceniu, umiejętnościach czy predyspozycjach niezbędnych do wykonywania danego zawodu, doświadczenia związku pomiędzy wykształceniem a karierą zawodową, zapoznania się z organizacją i zarządzaniem firmą.

V. Odbiorcy i uczestnicy działań doradczych

Adresatami działań związanych z doradztwem edukacyjno – zawodowym mogą być:

- uczniowie,
- rodzice uczniów (zarówno obecnych jak i przyszłych),
- nauczyciele i pracownicy – jako odbiorcy oraz współuczestnicy procesu,
- dyrekcja szkoły – jako odbiorcy oraz współuczestnicy procesu,
- pracodawcy, instytucje i organizacje współpracujące ze szkołą.

VI. Główni adresaci działań doradczych

Główną grupę uczestników działań doradczych stanowią uczniowie Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3, czyli młodzież w wieku 14-20 lat. Młodzież w tej grupie wiekowej posiada specyficzne cechy, które pozwalają zaliczyć ich do tzw. POKOLENIA Z. Aby skutecznie realizować działania związane z doradztwem, trzeba uświadomić sobie tę odrębność pokoleniową, co pozwoli adekwatnie dopasowywać środki i metody wsparcia. Cechy charakterystyczne pokolenia Z:

- są bardzo ambitni, mają wielkie plany na przyszłość,
- mają wysokie wymagania,
- są przedsiębiorczy,
- wiedzę czerpią z Internetu,
- są nastawieni na szybkie wyszukiwanie informacji,
- nie znają świata bez technologii,
- są otwarci i bezpośredni,
- bardzo szybko się nudzą, potrzebują różnorodnych bodźców,
- mają ogromną potrzebę kontaktu z rówieśnikami,
- nie lubią ręcznego pisanie,
- ważne jest dla nich dzielenie się informacjami poprzez media społecznościowe,
- nie boją się podróżować, poznawać nowych ludzi,
- najważniejsze jest dla nich budowanie relacji społecznych.

Pokolenie Z nazywane jest także generacją C (ang. connected) – podłączonych do sieci. Jego przedstawiciele średnio mają przy sobie aż 3 urządzenia elektroniczne. Światy wirtualny i realny są dla nich całkowicie równorzędne – nie ma różnicy, czy przepływ informacji, kontakty ze znajomymi, budowanie relacji i inne działania prowadzone są w świecie wirtualnym czy w realnej rzeczywistości. Przestały mieć znaczenie granice, bo Internet jest globalny. Dorastali raczej w dobrych ekonomicznie warunkach, mieli łatwy dostęp do zdobyczy cywilizacji i nie musieli jak ich poprzednicy zabiegać o dobra materialne. Są otwarci i pewni siebie. Wyróżnia ich materialistyczne i racjonalne podejście do życia. Jednocześnie unikają schematów myślowych, są kreatywni i twórczy. Liczą na szybki i interesujący rozwój, dlatego też o wiele mniejsza grupa niż w pokoleniach wcześniejszych decyduje się na studia. Praca stanowi dla nich wartość, o ile jest interesująca i zapewnia pieniądze na realizację pasji. W przyszłości będą to pracownicy, którzy potrafią być najbardziej zmotywowani, jednak pod jednym warunkiem. Nie chodzi już tylko o to, aby mieć jakąkolwiek pracę, ale aby praca ta była dopasowana do ich rozwoju. Dla „pokolenia Z” liczy się przede wszystkim pasja i stawiają ją ponad standardowe obowiązki wynikające z umowy o pracę. Najważniejsze jest to, żeby robić rzeczy, które się kocha i którym można poświęcić się w pełni i z radością. Również atmosfera

jest dla nich niezwykle ważna, a zespół powinien być właściwie grupą dobrych znajomych. Jeżeli pozwoli im się tę pasję znaleźć w pracy, to firmy zyskują lojalnego pracownika. W przeciwnym wypadku, ponieważ nie przywiązują się do miejsca pracy, jeśli nie spełnia ono ich oczekiwań - odchodzą. Przedstawiciele „pokolenia Z” są idealni do pracy w rozproszonych zespołach. Nie boją się pracy na odległość, obsługi skomplikowanych maszyn i programów informatycznych. To też pokolenie, które nie bojąc się wyzwań i ceniąc wolność, chętniej będzie podejmowało pracę na własny rachunek. Co bardzo istotne Generację Z cechuje wręcz wrodzona wielozadaniowość. Przedstawiciele tego pokolenia potrafią robić kilka rzeczy jednocześnie i jest to dla nich naturalne. Nie stanowi dla nich problemu jednoczesna rozmowa z kimś, pisanie wiadomości i oglądanie serialu. Dzielą swoją uwagę. Z drugiej strony jednak z tego samego powodu nie potrafią się skupić tylko na jednej rzeczy i trudno przyciągnąć ich uwagę tak mocno, by jednocześnie nie robili czegoś innego. Generacja Z składa się z indywidualistów, często nawet samotników, którzy są niepokorni, czasami wręcz egoistyczni. Ich spojrzenie na świat cechuje realizm, który skierowany jest w stronę pesymizmu. Jednocześnie są to osoby bardzo kreatywne, ceniące samorozwój i niezależność. Cenią sobie szybkość i praktyczność, rzeczy użyteczne to dla nich takie, dzięki którym można oszczędzić czas. Dlatego też nie czekają, żeby wyrobić sobie opinię na jakiś temat, szybko oceniają, że coś jest bezużyteczne lub odwrotnie. Wśród zagrożeń należy wymienić niską odporność na porażki. Ich wielkie marzenia i ambicje często mogą nie przetrwać próby realnego świata. W zderzeniu z rzeczywistością mogą jeszcze przez jakiś czas pozostawać na przegranej pozycji – jest to szczególnie niebezpieczne w przypadku młodych ludzi, którzy są mniej odporni psychicznie i potrzebują wsparcia. Powyższe cechy, wyodrębnione i charakterystyczne dla pokolenia Z, oczywiście nie wyczerpują opisu grupy docelowej, która będzie miała swoje jednostkowe cechy w zależności od uwarunkowań społecznych i lokalnych. Pozwalają jednak uchwycić pewne istotne i powtarzalne elementy, by jak najlepiej wykorzystać je przy tworzeniu spójnej strategii wsparcia uczniów w wyborach edukacyjno-zawodowych.

VII. Zadania i osoby odpowiedzialne za realizację działań związanych z doradztwem zawodowym

Jednym z zadań współczesnej szkoły jest przygotowanie uczniów do pełnienia ról społeczno – zawodowych. Zadaniem doradcy zawodowego jest stała współpraca z nauczycielami, którzy na lekcjach przedmiotowych włączają zagadnienia doradztwa zawodowego, oraz wspieranie młodzieży i rodziców uczniów w zdobyciu wybranego zawodu oraz przygotowaniu się do wyzwań przyszłości, w tym: do ustawicznego uczenia się. Odpowiedzialność za wprowadzanie treści doradztwa edukacyjno – zawodowego spoczywa, w różnym stopniu i zakresie, na wszystkich pracownikach Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3 – na doradcy zawodowym, dyrektorze, pedagogu, psychologu, nauczycielach i wychowawcach, bibliotekarzu oraz na pracownikach administracji i obsługi.

Zadania Dyrektora:

- systematyczne wspieranie działań osób odpowiedzialnych za doradztwo zawodowe w odpowiednim przygotowaniu młodzieży do

życia zawodowego,

- tworzenie przyjaznego klimatu i dobrych relacji wśród społeczności szkolnej dla doradztwa zawodowego,
- wspieranie nauczycieli chcących podnieść własne kompetencje i umiejętności przez udział w różnych formach doskonalenia zawodowego,
- tworzenie nowych kierunków kształcenia odpowiadających na potrzeby krajowego i lokalnego rynku pracy,
- stała i pogłębiająca się współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- umożliwienie udziału placówki w działaniach promujących ofertę szkoły tj. Targach Edukacyjnych, Dniach Otwartych itp.
- wspieranie inicjowania i realizacji projektów unijnych dotyczących doradztwa zawodowego, rozwoju kariery itp.

Zadania doradcy zawodowego :

realizacja zadań doradcy zawodowego wynikająca z aktów prawa, w tym z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego, takich jak:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy,
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 4 ust. 1, oraz koordynowanie jego realizacji,
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 4 ust. 1,
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- realizowanie działań wynikających z programu, o którym mowa w § 4 ust. 1.

Ponadto:

- wspieranie dyrektora szkoły, kadry kierowniczej i nauczycieli w realizacji zadań związanych z doradztwem zawodowym, orientacją zawodową i zachodzącymi zmianami,
- realizacja innych, związanych z doradztwem zawodowym, przedsięwzięć i projektów na rzecz społeczności szkolnej i pozaszkolnej,
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktu z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego w obszarze doradztwa zawodowego,
- podejmowanie działań mających na celu promocję szkoły w środowisku lokalnym i poza nim,
- realizowanie z rodzicami uczniów spotkań o tematyce związanej m.in. z motywacją do systematycznego uczenia się i zdobywania kwalifikacji i kompetencji oraz zdawania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie,
- podejmowanie działań zmierzających do podniesienia prestiżu doradztwa zawodowego.

Zadania nauczycieli przedmiotów :

- określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- eksponowanie związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- współpraca z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- prowadzenie kół zainteresowań i zajęć dodatkowych,
- współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Zadania nauczycieli wychowawców :

- określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- eksponowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- włączanie do planów wychowawczych zagadnień z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- wskazywanie uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać dodatkowego wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpraca z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci, współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Zadania pedagoga :

- prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły i placówki;
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły i placówki,
- współpraca z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączanie się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych,

- współpraca z doradcą zawodowym, dyrektorem oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Oprócz zadań wykonywanych przez kadrę szkoły możliwe jest również angażowanie do współpracy przy wykonywaniu zadań doradczych innych osób. Działania wspierające mogą być realizowane np. przez:

- **absolwentów lub uczniów starszych klas**, którzy mogą wspierać młodszych kolegów, dzieląc się własnym doświadczeniem, pasjami i zainteresowaniami,
- **rodziców**, którzy mogą prowadzić pogadanki, prelekcje dla uczniów dotyczące swoich zawodów lub organizować wizyty studyjne w zakładach pracy,
- **społeczność z innych szkół** - np. wspólne organizowanie różnych wydarzeń, konkursów, akcji wolontaryjnych,
- **specjalistów z poradni psychologiczno-pedagogicznych (PPP)**, którzy mogą być wsparciem zarówno w przeprowadzeniu zajęć w naszej szkole, jak i zorganizowaniu superwizji,
- **doradców zawodowych z Grodzkiego Urzędu Pracy (WUP, GUP)**, którzy opowiedzą młodzieży np. jak skutecznie poszukiwać pracy, jak sporządzić dokumenty aplikacyjne, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej,
- **przedsiębiorców i pracodawców**, którzy mogą podzielić się informacjami, w jaki sposób szukają pracowników, co to jest rekrutacja i jak ten proces wygląda, jakie są najczęściej popełniane błędy w aplikowaniu na dane stanowisko, jakie są oczekiwania wobec absolwentów szkół ponadpodstawowych itp.,
- **pracowników organizacji pozarządowych (NGO)**, którzy zaznajomią uczniów z pracą społeczną, wolontariatem itp.,
- **osoby zatrudnione w działach HR**, które mogą opowiedzieć młodzieży o procesie rekrutacji (jak najlepiej się do niego przygotować i o czym pamiętać) lub/i przeprowadzić symulację takiego procesu,
- **coachów, trenerów, tutorów, edukatorów**, którzy przeprowadzą np. sesje indywidualne lub/i warsztaty dla młodzieży, rodziców, nauczycieli lub dyrektora.

VIII. Działania doradcze w podziale na grupy odbiorców

Realizatorzy zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego mają do dyspozycji dość obszerny katalog form wsparcia. Poniżej znajdują się przykładowe propozycje w podziale na grupy odbiorców.

Przykłady działań doradczych skierowanych bezpośrednio do uczniów:

- diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet,

- indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- zajęcia grupowe realizujące treści programowe dla klas, związane tematycznie z poszczególnymi obszarami tj. poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych,
- realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach z poszczególnych przedmiotów,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły,
- projekcje filmów o zawodach,
- tworzenie kół zainteresowań,
- organizacja konkursów zawodoznawczych,
- wizyty zawodoznawcze,
- udział w targach edukacyjnych,
- umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. tablicach informacyjnych, na stronie internetowej lub szkolnej stronie Facebooka.

Przykłady działań doradczych skierowanych do rodziców/ opiekunów prawnych:

- systematyczne przekazywanie wiedzy o uczniu, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły,
- kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym,
- zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów, udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych, udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych
- organizowanie spotkań doradczych,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego.

Przykłady działań doradczych skierowanych do nauczycieli

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego

- wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- organizowanie lekcji otwartych.

Przykłady działań doradczych skierowanych do środowiska lokalnego:

- spotkania z przedstawicielami szkół z kolejnych etapów kształcenia, w tym z uczelni wyższych,
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów pracy,
- współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły m.in. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- realizacja wspólnych projektów poświęconych np. zawodom charakterystycznym dla lokalnego rynku pracy
- współpraca z władzami lokalnymi przy tworzeniu wieloletnich programów dot. rozwoju szkolnictwa zawodowego, stymulowania lokalnego rynku pracy.

IX. Metody pracy

W poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:

- konsultacje i porady indywidualne,
- rozmowa doradcza,
- indywidualny plan działania,
- portfolio,
- ankiety, kwestionariusze.

W poradnictwie grupowym stosowane metody w pracy doradczej to m.in.:

- metody aktywizujące: burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
- metody podające: mini wykłady, prezentacje, prelekcje,
- metody testowe jak np. ankiety, kwestionariusze
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry, symulacje i quizy.

X. Sojusznicy i sieci współpracy

Przy wdrażaniu branżowego WSDZ oprócz sprawnej współpracy między realizatorami spośród społeczności szkolnej, istotnym warunkiem gwarantującym powodzenie działań, jest skuteczna współpraca z otoczeniem zewnętrznym. Ważne jest zatem, by w tym wieloletnim procesie inicjować i podtrzymywać dobre relacje z instytucjami, które mogą zaoferować wsparcie w obszarze doradztwa zawodowego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne, organizacyjne, metodologiczne i formalne dla szkół, w tym także dla szkół branżowych i techników stanowią m.in.: kuratorium oświaty, urząd gminy, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego/ustawicznego.

Zespół Szkół Mechanicznych nr 3 współpracuje z: Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, Gminą Miejską Kraków, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Małopolskim Stowarzyszeniem Kupców i Przedsiębiorców, Akademią Górniczo- Hutniczą w Krakowie, Politechniką Krakowską, Uniwersytetem Pedagogicznymi Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, Oddziałem ZUS w Krakowie, Firmą Revas, Firmą Euroclear, PIP w Krakowie, Fundacją Warszawski Instytut Bankowości, Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie

XI. Zakładane rezultaty krótko i długoterminowe

WSDZ to nie jednostkowa akcja, tylko wieloletni proces, który zakłada osiągnięcie konkretnych efektów w konkretnym czasie, w stosunku do konkretnych pól działalności.

Zakładane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej:

- uświadomienie potrzeby zaangażowania w realizację treści doradztwa edukacyjno-zawodowego całej społeczności szkolnej oraz otoczenia społeczno- gospodarczego,
- wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas,
- rozwój współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz branży mechanicznej
- realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami,
- wzrost wiedzy z zakresu kształtowania się trendów na rynku pracy w odniesieniu do branży mechanicznej
- zwiększenie współpracy i przepływu informacji pomiędzy nauczycielami przedmiotów, specjalistami a doradcą zawodowym.

Zakładane rezultaty w odniesieniu do uczniów:

- znajomość czynników niezbędnych do podjęcia trafnej decyzji o wyborze zawodu,
- umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności

- wyboru zawodu i ścieżki edukacyjnej,
- znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji, kompetencji przyszłości,
- świadomość przyszłości rozwoju branży mechanicznej,
- umiejętność elastycznego reagowania na zmiany w gospodarce i na rynku pracy,
- umiejętność samodzielnego planowania własnej ścieżki edukacyjno -zawodowej,
- rozwój kompetencji kluczowych pozwalających na sprostanie wyzwaniom przyszłości,
- rozwój motywacji do doskonalenia kwalifikacji i kształcenia ustawicznego.

Zakładane rezultaty w odniesieniu do rodziców:

- znajomość czynników niezbędnych do podjęcia trafnej decyzji wyboru ścieżki edukacyjno –zawodowej przez dziecko,
- zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy, w tym specyfiki branży mechanicznej jako czynników warunkujących planowanie kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka oraz umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka,
- znajomość źródeł informacji i form wsparcia w procesie wyboru drogi edukacyjnej i zawodowej dziecka,
- znajomość trendów w branży mechanicznej w tym zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy,
- umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno -zawodowych.

XII. Przykładowe możliwości wprowadzania treści doradztwa i poradnictwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono przykładowe treści z obszaru doradztwa edukacyjno - zawodowego możliwe do realizacji na zajęciach przedmiotowych, wynikające z analizy podstawy programowej kształcenia ogólnego i programów nauczania wybranych przedmiotów ogólnokształcących w Branżowej Szkole I stopnia oraz Technikum Mechanicznym nr 17 .

Przedmiot	• Treści kształcenia
• Język polski	• autoprezentacja, prezentacja wybranych treści, selekcja informacji z podanych źródeł, sztuka persfajji, argumentacja przedstawionej tezy, budowanie poprawnej wypowiedzi ustnej i pisemnej, tworzenie życiorysu, listu motywacyjnego, podania, ogłoszenia, synteza informacji o sobie, o swoich wartościach na podstawie literatury lub innych tekstów kultury

• Języki obce	● określanie własnego hobby jako zasobu, mówienie o sobie, o swoim wyglądzie, zainteresowaniach, poznawanie słownictwa odnoszącego się do cech osobowych, pisanie korespondencji formalnej, poznawanie zawodów związanych z branżą, poznanie słownictwa charakterystycznego dla branży, rozmowa kwalifikacyjna (dialog z pracodawcą), pisanie CV.
• Historia, WOS	• poznanie własnych wartości w kontekście życia społecznego, poznanie potrzeb człowieka, jego motywacji i ograniczeń, poszanowanie praw i obowiązków człowieka i obywatela, wypełnianie różnego rodzaju formularzy, promowanie postaw humanitarnych, poznanie podstawowych zasad obowiązującego prawa w Polsce
• Religia	• poznanie osobowości ludzkich, kształtowanie poczucia własnej wartości, wartości moralne w różnych zawodach, określenie własnych celów życiowych -powołanie do zawodu, praca jako wartość, określenie aspiracji i potrzeby w zakresie własnego rozwoju oraz ustalanie własnej hierarchii wartości i potrzeb, wskazywanie wartości związanych z pracą i etyką zawodową
• Informatyka	• wyszukiwanie i gromadzenie informacji w Internecie, przedstawienie e-usług (e-portfolio, e-banki, e-nauka, e-book, e-learning, e-podatki, e-finance), poruszanie się po wirtualnym rynku pracy, uświadomienie potencjału Internetu, w tym możliwości pracy zdalnej
• Matematyka	● wskazywanie obszarów i zawodów, w których podstawą jest dobra znajomość matematyki, rozwiązywanie zadań praktycznych związanych z konkretną branżą np. ustalenie proporcji składników, wyliczenie kosztów remontu, obliczenie podatku dochodowego, wypełnianie PIT, wybór dobrej lokaty itp.
• Podstawy przedsiębiorczości	● przygotowanie do wejścia na rynek pracy, rozwiązywanie zadań praktycznych związanych z konkretną branżą, analiza ofert zatrudnienia w branży, planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów, identyfikowanie osoby i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnianie, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy, określanie celów i planów edukacyjno-zawodowych, uwzględniając własne zasoby

• EDB	• kształtowanie potrzeby ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych, przygotowanie ucznia do indywidualnego ratownictwa przedmedycznego w nagłych stanach zagrożenia życia, promowanie postaw humanitaryzmu - międzynarodowa pomoc humanitarna oraz zagadnienia z prawa humanitarnego, promowanie wolontariatu
• Fizyka	• zasady działania maszyn, elementy elektryczności, robotyki i automatyki, wskazywanie jak znajomość zasad fizyki można wykorzystać w pracy w danym zawodzie w branży, przekazywanie wiedzy o szkodliwości hałasu, promieniowania itp.
• Biologia	• umiejętność udzielania I pomocy przedmedycznej (BHP), zrównoważony tryb życia, prawidłowe żywienie (dietetyka), higiena wypoczynku, eliminacja stresu, doping i jego skutki, rodzaje osobowości (wspólnie z wychowaniem fizycznym – edukacja zdrowotna), określanie celów i planów edukacyjno-zawodowych, uwzględniając własne zasoby, w tym stan zdrowia
• Chemia	• podczas omawiania właściwości chemicznych i fizycznych wybranych pierwiastków wskazywanie na ich zastosowanie w danej branży, podczas kształcenia umiejętności obliczania proporcji, sporządzanie roztworów o znacznym stężeniu podawanie przykładów praktycznych związanych z zawodami z danej branży
• Geografia	• omawianie lokalnego, krajowego i zagranicznego rynku pracy z uwzględnieniem specyfiki danej branży, wskazywanie na trendy rozwojowe, struktura zatrudnienia w Polsce, poszukiwane zawody, przemysł nowych technologii, problemy globalizacji, sygnalizowanie wpływu branży na klimat
• Wychowanie fizyczne	• rozpoznawanie własnych atutów i ograniczeń w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych, omawianie zaleceń dotyczących aktywności fizycznej w zależności od płci, wieku i rodzaju pracy zawodowej; wykonywanie ćwiczeń kształtujących i kompensacyjnych w celu przeciwdziałania negatywnym dla zdrowia skutkom pracy, w tym pracy w pozycji siedzącej i przy komputerze; kształtowanie nawyku dbałości o zdrowie, uwarunkowania zdrowotne zawodów z danej branży, radzenie sobie ze stresem
• Godzina wychowa	• realizacja praktycznie wszystkich obszarów wskazanych w Załączniku nr 4 do Rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U.

wcza	2019, poz 235), w tym umiejętność komunikowania się, samopoznanie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacja, budowanie poczucia własnej wartości, wybór zawodu, zajęcia integracyjne, wspólne imprezy klasowe, rozmowy indywidualne, samoocena, poczucie kontroli własnego życia itp.
------	---

- Dla ułatwienia monitoringu realizacji branżowego WSDZ każdy nauczyciel realizujący na swoich zajęciach tematykę zgodną z treściami programowymi z zakresu doradztwa zawodowego zawartymi w Załączniku nr 4 do Rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019, poz. 235) ma obowiązek odnotować ten fakt w dzienniku zajęć, dopisując do tematu lekcji skrót: DZ. Będzie to wykorzystane do weryfikacji, monitorowania oraz ewaluacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

XIII. Przykładowe tematy zajęć w klasie III Szkoły branżowej I stopnia

- Kim jestem i dlaczego tu jestem? – bilans kompetencji pod kątem wybranego zawodu i branży motoryzacyjnej,
- Co wiem o zawodzie, który zdobywam? - omówienie zawodów z branży motoryzacyjnej,
- Kim będę za 10 lat? - jak będzie rozwijała się branża motoryzacyjna,
- Portfolio branżowe - tworzenie portfolio pod kątem kompetencji i kwalifikacji kluczowych dla branży motoryzacyjnej ,
- Jak działają mistrzowie branży motoryzacyjnej - omówienie wybranych biografii przedstawicieli branży,
- Co mnie napędza? - autoanaliza własnych motywacji związanych z wyborem zawodu w branży motoryzacyjnej ,
- Dokumenty aplikacyjne - uwzględnienie specyfiki branży motoryzacyjnej,
- Branżowa rozmowa kwalifikacyjna – jak się zaprezentować u przyszłego pracodawcy?
- Skończyłem szkołę i co dalej? - praca na etacie, własna firma czy dalsze kształcenie?
- Rynek pracy w branży motoryzacyjnej – szanse i ograniczenia.

Lista przykładowych tematów na spotkania z rodzicami:

1. Zawód mojego dziecka, czyli co on tak naprawdę będzie robił?
2. Jak zrozumieć świat pokolenia Z?
3. Instytucje rynku pracy – kto może wspierać moje dziecko w karierze?
4. Koniec szkoły to nie koniec nauki - jak motywować młodych ludzi do ustawicznego rozwoju?
5. Jak wspierać a nie wybierać za dziecko?

XIV. Realizacja WSDZ

Lp	Rodzaj przedsięwzięcia	Forma	Termin realizacji	Odpowiedzialny	Realizator	Uczestnicy	Uwagi
1	Organizacja miejsca pracy doradcy zawodowego	wyposażenie gabinetu w sprzęt i materiały do pracy	wrzesień	dyrektor szkoły	doradca zawodowy.	-----	
2	Diagnozowanie potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli na informacje i pomoc w planowaniu działań z zakresu doradztwa zawodowego	ankieta, rozmowy indywidualne	wrzesień	doradca zawodowy	pedagog szkolny, wychowawcy klas	uczniowie, rodzice, nauczyciele	
3	Rozpoznanie planów edukacyjno-zawodowych uczniów	diagnoza preferencji	cały rok szkolny	doradca zawodowy	wychowawcy klas, doradca zawodowy	uczniowie	
4	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z programem WSDZ	prelekcja	wrzesień	doradca zawodowy	doradca zawodowy	Rada Pedagogiczna	
5	Zapoznanie z programem WSDZ uczniów i rodziców	pogadanka	listopad	doradca zawodowy	wychowawcy klas	uczniowie, rodzice	
6	Uczestniczenie w konferencjach z zakresu poradnictwa zawodowego	konferencje, warsztaty	cały rok szkolny	doradca zawodowy	doradca zawodowy	doradca zawodowy	
7	Organizowanie wyjść na Dni Otwarte	wycieczki	wg	doradca	wychowawcy klas	uczniowie	

	Uczelni		terminarza uczelni	zawodowy	IV	klas IV	
8	Uczestniczenie uczniów klas maturalnych w Krakowskim Salonie Maturzystów	spotkanie z pracownikami OKE	wrzesień	pedagog szkolny	wychowawcy klas IV	uczniowie klas IV	
9	Zapoznanie uczniów z wybranymi zagadnieniami prawa pracy. Udział w konkursie „Poznaj swoje prawa w pracy”	program edukacyjny „Kultura bezpieczeństwa”	październik - marzec	doradca zawodowy	nauczyciel przedsiębiorczości, PIP	uczniowie klas II- III	
10	Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej	szkolenie w trakcie pobytu w DWD w Karpaczu	październik	wychowawca 1 Ta	ratownik medyczny	uczniowie klasy 1Ta	
11	Prowadzenie własnej działalności gospodarczej, procedury samozatrudnienia	„Kreatywne Warsztaty Przedsiębiorczości XLX”	październik	nauczyciel przedsiębiorczości	Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców	uczniowie klas III Tb	
12	Spotkania z przedstawicielami pracodawców- „Biznes przy tablicy”	program „Otwarta Firma” organizowany przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości	listopad	opiekun Szkolnego Klubu Przedsiębiorczości	Firma Euroclear	uczniowie klas III technikum	
13	Symulacje biznesowe (warsztat samochodowy, serwis IT)	Branżowe Symulacje Biznesowe Revas	wrzesień- czerwiec	dyrektor szkoły, nauczyciel przedsiębiorczości	nauczyciel przedsiębiorczości	uczniowie klas III technikum	
14	Współudział uczniów w promowaniu oferty edukacyjno- zawodowej szkoły w ramach Dnia Otwartej Szkoły, Małopolskiego Festiwalu Zawodów i poprzez wizyty w szkołach podstawowych	prelekcja, targi, festiwal zawodów	styczeń- kwiecień	doradca zawodowy	zespół d/s. promocji szkoły	uczniowie klas III- IV	
15	Organizowanie wycieczek zawodoznawczych do zakładów pracy	wycieczka	cały rok	dyrektor szkoły, doradca zawodowy	kierownik szkolenia praktycznego,	uczniowie klas I- IV	

					nauczyciele przedmiotów zawodowych, wychowawcy klas		
16	Współpraca z instytucjami finansowymi w zakresie kształtowania umiejętności zarządzania finansami	Szkolna Internetowa Gra Giełdowa oraz kurs e-learningowy poświęcony finansom i giełdzie. Projekt Bakcyl. Projekty Fundacji Warszawski Instytut Bankowości	cały rok	opiekun Szkolnego Klubu Przedsiębiorczości	nauczyciel przedsiębiorczości	uczniowie klas II- III	
17	Gra Ekonomiczna „Chłopska Szkoła Biznesu” z dodatkiem „Chłopska Ekonomia Społeczna”	szkolenie i Turniej Małopolski	marzec	opiekun Szkolnego Klubu Przedsiębiorczości	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, WBP	uczniowie klas I- III	
18	Wdrażanie uczniów do podejmowania aktywności w szkole i poza szkołą, udział w imprezach, akcjach, konkursach, olimpiadach stymulujących rozwój zawodowy np. Olimpiada ZUS	konkursy, olimpiady	cały rok	dyrektor szkoły	opiekun SKP, nauczyciel przedsiębiorczości, wychowawcy klas, opiekunowie samorządu, opiekun PCK, bibliotekarz	uczniowie klas I- IV	
19	Spotkania z pośrednikami pracy	spotkania	styczeń, czerwiec	doradca zawodowy	liderzy klubu pracy	uczniowie klas III- IV	
20	Uczestniczenie uczniów w zagranicznych praktykach zawodowych	praktyki zawodowe	maj- czerwiec	dyrektor szkoły	zespół ds. praktyk zagranicznych	uczniowie klas III-IV	
21	Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowej. Utworzenie multimedialnego centrum informacji	prasa, informatory, broszury, programy, multimedialne	listopad- maj	dyrektor szkoły, doradca zawodowy	bibliotekarz, nauczyciele informatyki	wszyscy uczniowie, rodzice,	

	zawodowej w bibliotece szkolnej	centrum z dostępem do Internetu				nauczyciele	
22	Organizowanie uczniowskiego wolontariatu	wolontariat	listopad-czerwiec	opiekun PCK opiekunowie samorządu	opiekun PCK opiekunowie sam. wychowawcy klas	uczniowie klas I- IV	
23	Tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branżach, w których szkoła kształci.	baza danych	listopad-maj	kierownik szkolenia praktycznego, doradca zawodowy	kierownik szkolenia praktycznego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele informatyki	uczniowie klas III- IV informatyk	
24	Organizowanie Dni Uczniowskiej Przedsiębiorczości	praktyki w zakładach pracy	marzec	dyrektor szkoły, doradca zawodowy	wychowawcy klas, opiekun SKP, Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	uczniowie klas II- IV	
25	Wdrażanie uczniów do samodzielnego poszukiwania informacji edukacyjno-zawodowej	ulotki, broszury, informatory, programy multimedialne	cały rok	bibliotekarz	bibliotekarz, nauczyciele informatyki, przedsiębiorczości, wychowawcy	uczniowie klas I-IV	
26	Przedstawienie możliwości zdobywania dodatkowych kwalifikacji i kompetencji w szkole i w innych ośrodkach edukacji zawodowej	projekty unijne, kursy kwalifikacyjne, staże i praktyki zawodowe, zajęcia psychoedukacyjne	wrzesień	dyrektor szkoły	kierownik szkolenia praktycznego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, zespół d/s. współpracy z zagranicą, wychowawcy klas,	uczniowie klas I-IV	

					pedagog szkolny		
27	Uczestniczenie w Targach Pracy	targi pracy	wg terminarza	doradca zawodowy	wychowawcy klas, nauczyciel przedsiębiorczości	uczniowie klas III- IV	
28	Organizowanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów z niepowodzeniami edukacyjnymi, z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi wymagającymi wsparcia w reorientacji zawodowej	porady indywidualne	cały rok	pedagog szkolny, doradca zawodowy	wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny doradca zawodowy,	uczniowie wymagający pomocy	
29	Organizowanie praktyk zawodowych w zakładach pracy i ośrodkach szkolenia zawodowego zapewniających odpowiednie przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej	praktyki zawodowe	cały rok	dyrektor szkoły	kierownik szkolenia praktycznego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu	uczniowie klas technikum i szkoły branżowej	
30	Współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną nr 4 w zakresie prowadzenia działań doradczych i reorientacji zawodowej	konsultacje indywidualne, warsztaty	cały rok	pedagog szkolny	pedagog szkolny, psycholog szkolny, psycholog PPP	uczniowie klas I-IV	
31	Prowadzenie poradnictwa indywidualnego i aktywizujących zajęć grupowych w zakresie określania własnych predyspozycji zawodowych , mocnych i słabych stron, zdolności, zainteresowań, preferencji, planowania kariery edukacyjno- zawodowej, zarządzania czasem, umiejętności pracy w zespole, komunikacji personalnej, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, odpowiedzialności za powierzone obowiązki i zadania,	rozmowy indywidualne, warsztaty,	cały rok	doradca zawodowy	wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny doradca zawodowy,	uczniowie klas I-IV	

	umiejętności pracowniczych						
32	Kształtowanie umiejętności autoprezentacji i negocjacji w rozmowach symulowanych z pracodawcą	scenki	wg rozkładu materiału	nauczyciel przedsiębiorczości	nauczyciel przedsiębiorczości wychowawcy klas, nauczyciele języków obcych	uczniowie klas II-IV	
33	Wypożyczenie uczniów w umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych	zajęcia grupowe	wg rozkładu	nauczyciel przedsiębiorczości	nauczyciel przedsiębiorczości nauczyciele języka polskiego i języków obcych	uczniowie klas II-IV	
34	Wspomaganie wychowawców i nauczycieli w realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie informacji i materiałów do pracy z uczniem	spotkania, warsztaty, rozmowy indywidualne	cały rok	dyrektor szkoły, doradca zawodowy	dyrektor szkoły, doradca zawodowy	wszyscy nauczyciele	

XV. Bieżący monitoring działań edukacyjno-doradczych

Przykładowe sposoby dokumentowania przekazywanych informacji zawodoznawczych i realizowanych zadań związanych z doradztwem edukacyjno – zawodowym:

Doradca zawodowy może dokumentować swoją pracę poprzez:

- notatki dotyczące kontaktów indywidualnych,
- listy obecności z grupowych form wsparcia uczniów, rodziców i nauczycieli;
- wpisy w dziennikach lekcyjnych (temat zajęć, zapis w „Ważnych wydarzeniach z życia klasy” lub w „Notatkach”),
- sprawozdania np. z udziału w formach doskonalenia związanych doradztwem zawodowym zainteresowanym osobom.

Pedagog szkolny może dokumentować swoją pracę poprzez:

- notatki dotyczące podejmowanych działań,
- listy obecności kontaktów indywidualnych w dokumentacji pracy pedagoga;

- listy obecności z grupowych form wsparcia uczniów, rodziców i nauczycieli;
- wpisy w dziennikach lekcyjnych (temat zajęć, zapis w „Ważnych wydarzeniach z życia klasy” lub w „Notatkach”),
- przekazywanie informacji np. w formie maila, o udziale w formach doskonalenia związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele, w tym wychowawcy klas:

- zapisy kontaktów indywidualnych w dzienniku lekcyjnym (dotyczy rodziców i uczniów),
- wpisy w dzienniku lekcyjnym (temat zajęć, zapis w „Ważnych wydarzeniach z życia klasy” lub w „Notatkach”) dotyczące wydarzeń związanych z realizacją elementów doradztwa edukacyjno – zawodowego,
- przekazywanie informacji o udziale w formach doskonalenia związanych z doradztwem zawodowym dyrekcji szkoły,
- udział w posiedzeniach szkoleniowych Rady Pedagogicznej,
- zapisy w przyjętych i realizowanych programach nauczania oraz programach wychowawczych wskazujące na przekazywanie treści związanych z doradztwem,
- przekazywanie informacji o udziale w formach doskonalenia związanych z doradztwem zawodowym.

Dyrektor szkoły:

- notatki służbowe dotyczące podejmowanych działań,
- zapisy kontaktów indywidualnych z rodzicami, uczniami i pracodawcami,
- przekazywanie informacji organom nadziedzonym,
- wpisy w protokołach Rady Pedagogicznej.

XVI. Monitoring i ewaluacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Branżowy Wewnętrznszkolny System Doradztwa Zawodowego jest monitorowany na bieżąco podczas wdrażania. Za monitoring odpowiada dyrektor Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia ewaluacji. Ewaluacja służy ocenie skuteczności funkcjonowania Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Odnosi się ona do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży (w tym m.in. udzielanych informacji, rozmów indywidualnych, pracy grupowej, itd.), do rodziców, nauczycieli i pracodawców oraz innych osób i instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego.

Planuje się prowadzenie 2 rodzaje działań ewaluacyjnych:

- **Ewaluację formatywną**, czyli zbieranie danych w trakcie wdrażania nowych rozwiązań, które mogą służyć do modyfikacji podjętych działań. Istotnych informacji dostarczają ankiety, obserwacje, rozmowy z nauczycielami, rodzicami i uczniami. Ta ewaluacja dokonywana jest przez każdą z osób realizujących zadania z obszaru doradztwa edukacyjno – zawodowego po ich wykonaniu/przeprowadzeniu.
- **Ewaluację sumatywną**, czyli działania oceniające podejmowane, gdy jakieś zadanie zostało ukończone, których celem jest określenie ostatecznej wartości zmiany. Podsumowanie całokształtu działań związanych z realizacją branżowego WSDZ będzie przeprowadzane, co roku - na koniec roku szkolnego. Za jej przeprowadzenie będzie odpowiedzialny doradca zawodowy razem z pedagogiem szkolnym. Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione Radzie Pedagogicznej wraz z rekomendacjami ewentualnych zmian w WSDZ na kolejne cykle kształcenia. Wyniki ewaluacji będą wykorzystywane do doskonalenia oraz aktualizacji systemu, by coraz lepiej odpowiadał na wyzwania związane z rynkiem pracy w branżach, w których kształci szkoła.

Opracowanie: doradca zawodowy
mgr Barbara Cynk